

(א) ז"ב ע"ג, (ב) ע"ג, (ג) ע"ג, (ד) ע"ג, (ה) ע"ג, (ו) ע"ג, (ז) ע"ג, (ח) ע"ג, (ט) ע"ג, (י) ע"ג, (יא) ע"ג, (יב) ע"ג, (יג) ע"ג, (יד) ע"ג, (טו) ע"ג, (טז) ע"ג, (יז) ע"ג, (יח) ע"ג, (יט) ע"ג, (כ) ע"ג, (כא) ע"ג, (כב) ע"ג, (כג) ע"ג, (כד) ע"ג, (כה) ע"ג, (כו) ע"ג, (כז) ע"ג, (כח) ע"ג, (כט) ע"ג, (ל) ע"ג.

לעזר רש"י

פלט"ר (פילטרי) ש. לבד.

מוסף תוספות

א. דלמא אתו למימר דמה לי ליתן הגפת תחת הקדירה ומה לי להטמין בתוכו. טוס' ה"ה"ש.
 ב. שהרמז נוגע בקדירה מטביב. טוס' ה"ה"ש. ג. לא דמיא להטמנה. טוס' ה"ה"ש. ד. ע"ג כירה. טוס' ה"ה"ש. ה. ודלא גזרו אלא דבר שהוא מוסף הבל מחמת עצמו כגון מלח וסיד, אבל דבר שהוא חס מחמת דבר אחר לא גזרו. מרדכי. ו. ולא דמי לרמז שהוא חס מחמת הש, דרמז היינו אש דשיך למיגור בו שמא יחתה. מרדכי. ז. דקיי"ל כחנניה כ"ל שהוא כמאכל בן דרוסאי וכו', ופירוש, כיון. טוס' ה"ה"ש. ח. ונתנו משום בדיבה אין דרכה לאוכלה חיה. טוס' ה"ה"ש. ט. וחומה, הידן הוא מותר להחזירה לתוך לישנו דר' חזקיה שמייה דאבי דר' יודן, מיה ליעיל ביה כירה דאם הניח ע"ג קרקע אימ' דעיתו נספחה, אטור, ואפי' בעירש נמי אטור. ה' החזירה. טוס' ה"ה"ש. ו. ועודן בידו [שרינן] ע"פ שאין דעתו להחזירה בדשל ספורים הלך אחר המיקל. טוס' ה"ה"ש. י. ה"ק לי, מאי שניא. טוס' ה"ה"ש. יא. ולא מיהא אדם דבר. טוס' ה"ה"ש. יב. הוא דבעי ספורים, לית לן למיחש שמא יתבשל. טוס' ה"ה"ש. יג. אפילו. טוס' ה"ה"ש. יד. דהני מילי כנגד המזורה. טוס' ה"ה"ש. טו. דניכר שהוא ביטול שיתבשל. טוס' ה"ה"ש. יז. אלא להפסיד. טוס' ה"ה"ש. יח. אצל האש, במקום שראוי להתבשל, אף אם מפהר ההרחיקו קודם שיתבשל. טוס' ה"ה"ש. יט. וי' זירא הוה ס"ל דכל שאינו מניחו אלא כדי להפסידו לבד, כבולחו דחמי שרי. פי' ה"ק. כ. התם לא קפיד עוליה, דיין או שמן או שבר הוא ואיטור, וסחיטה לא מהני ליה, משו"ה לא גזרינן שמא יסחוט, אבל הכא במזו קפיד. מי' ה"ק. כא. והכא כשאניש של הפתק. יע"ש. כב. אבל מוכין לא חשיבי כולי האי, דהא תני להו גבי תבן ותיבן ר"ל דתיבן שיה רמב"טן להטמנה. פסק יע"ש. כג. וא"ת, והא גזיר צמר קתני הכא, ובהדיא תני במתה כי אפי' שטמן בתהי אסור לטלטלם, כדקתני יע"ש הוא עשה, נטל את הכיסוי והן נטפלות, ור"ל דכי מוקמין לה כשאל טמן בהם, אסיפא. יע"ש. כד. ומתיבן לצדדין קתני. יע"ש. כה. להדיא בידו. יע"ש. כו. ואינו נותנו שם לכתחילה. יע"ש.

במה טומנין פרק רביעי שבת

מ"ח.

עין משפט
נר מצוה

ב א טו"ט ע"ג א"ח טימן שיה ספק ז'
 ג ב מ"י פכ"ו מהלכות שבת הלכה טו טור וכו' א"ח טימן שכ ספק טו:
 ד ג מ"י פכ"ו מהלכות שבת הלכה יב טו"ט ע"ג א"ח טימן רעט ספק ז'
 ה ד מ"י פכ"ו מהלכות שבת הלכה כג טור וכו' א"ח טימן ש"מ ספק ז':
 ו ה מ"י פ"י מהלכות שבת הלכה יט טו"ט ע"ג טימן ש"מ ספק ז':

מוסף רש"י

ובצ"פ צמר. לחת שקרין ונפלו מתקן ובי"ב ט"ז. ובמוכין. של שקי נגדים שהסוקן מולח מגנדי אלמך קטלוס (ט"ז). הפותח בית הצואר. עשקה פה לחנק חדש, חיוב חטאת. שמקן כלי (מכות ג).

רב נסים גאון

פרק רביעי במה טומנין אכור ליה ר' זירא מאי שנא ממיחה על גבי מיחה. בסוף הפק' ט"ז [א] בברייתא גרסי ומיחין מיחה על גבי מיחה. וגמי שנא מפרונקא. עיקר דיליה בפק' ר' אליעזר אמר תולין את המשמרת ביר"ש [ט"ז קל"ט] אמר רבא האי פרונקא אפילו דמוחא דכובא שרי וכו'. ואיכא דאמרי מאי שנא מפרונקא דמר לפי שר' זירא ע"ב רבא הוה מפליג, והוא בעל השמירה.

רבינו חננאל

דמסקי נמי הבלא. ואסיקנא אמר רבא אנוחי כוזה דמיא אפונא דקומקומא משום דמיא צונן ופוליד חימום. ואסר נמי למיפירי סודרא אפונא דכובא ולאנוחי נטלא אגביה דסודרא, משום (דשאר) דשורי הכוס (מתחזין) מתחזין בסודרא וקפיד בעשיא דסודרא וסחיט ליה. ולא דמיא לפונקא שהיא מטלית קשורה בפומא דכובא, כדגריסין בפק' ר' אליעזר אמר תולין, אמר רבא דמיא לפונקא אפילו דכובא כמסנת, ואמאי שרי רבא התם אפילו דכובא, ליהוש שמא יסחוט המטלית. ושנינו מטלית לא קפיד בנישיותא, מלשון מי שנשרו כליו ברוך שותחן בתמה אבל לא כנגד העם, סודר קפיד בנישיותא הילכך האי אסור והאי שרי. פי' מוכין, סמרטוטין [של] בגדים מוקצין כדתנן בגמ' פק' ז"א בנד מוסגר שנתערב באחרים כולן טהורין, קיצצו ועשאו מוכין טהור. מוכין אסיקנא כי הא דתניא אין נותנין מוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ב"ש ואין צריך לומר בשבת, נשרו מתחזין אותן בשבת [ואין צריך לומר ב"ש]. אמר רב הפותח אותן בית הצואר בשבת חיוב חטאת.

אסוקי הצנא. כגון זה שהטמין בדבר אחר והניח קופה על הגפת דליכא אלא שהגפת מעלה הצל למעלה ומרמיח קדרה שבקופה: **אפומא דקומקומא.** מיחה של חמין והכוחא היתה מלאה נוזן: נוהיה. גער זו: **מאי שנא ממיחה על גבי מיחה.** דתניא דברימ"א בסוף פרקין דש"י: **דש"י: הסס אוקומי מוקיס.** שהמיחה העליון גם כן יש מים חמין והתחמון אינו אלא מעמיד חומו שלא יפוג: **דסודרי.** סודר של ראש: **דכובא.** קנקן: **נטלא.** כלי ששואבין יין מן הכובא: **דקא עזר.** שהיה קוחרו מן המים שנבלעו בו: **מאי שנא מפרונקא.** בגד העשוי לפרוס על הגיגית שפורסין אותו בשבת: **לא קפיד עליה.** אם שריו צמיס שהרי לכך עשוי ולא אחי לדי סמיטה: **מוכין.** אינן אלא לעשות מהן לצדין ושקרין פלט"ר ומוקפין הן למלאכה ולאסור לטלטלן ולכן שטמן בהן מי אמרינן יחדן להטמנה ואיכא מורת כלי עליהן ומותר לטלטלן בשבת או לא: **עומד ומפקיר לנך.** קופה של מוכין שמיחה יקרינן אין דרך בנך ולא בטלי להטמנה: **גזי של אמר.** כמות שנגזר: **יזיפ לזר.** לאחר שנספחה ושטמה כמין מחללות משטימין: **לשונות.** לאחר שכצען וסורקין אותן כעין לשונות ארוכין לטווחן: **ואין מטלטלין אותן.** קס"ד דהכי קאמר ואפי' שטמן בהן אין מטלטלין אותן: **אם לא טמן בך כו'.** ומילי מיילי קתני ברישא אשמועינן דטומנין בהן ללא מוספי הצנא ואשמועינן סיפא דסתם מוכין מוקצות נינהו אצל הני דטמן בהן הו כמי שיתדן לך: **למוגא.** להיסב עליהן: **לאהדורי אודרא לזי סדיא.** להחזיר מוכין שנפלו מן הכר לתוכן: **מסירין זיס הלאור.** שדרך הכובסים לקוסרין: **אכל לא פוסחין.** לכתחילה דהשתא עזיד ליה מנא: **חדדי.** שלא היו מעולם למוכו אסור דהשתא עזיד ליה מנא: **צעטקי.** להחזירו לנך זה שנפלו מנמו: **הפוסח זיס הלאור.** של חלוק לכתחילה: **חייב חטאת.** דהשתא קמשוי ליה מנא וחייב משום מכה צפטיס והיינו גמר מלאכה:

דזיתים מסקי הבלא. מכאן יש לאסור להניח גחלים תחת הקדרה אפי' יתן עליהן אפר אין להטמין קדרה עליהם שהרי הגחלים מעלין הצל למעלה כמו גפת של זיתים ויש תימה היאך אנו מטמנין על כירות שלנו שקורין אשטר"א ואפי' שגורפין אותו הוא מוסף הצל כמו גפת של זיתים ואומר ר"י שיש ליתן טעם לקיים המנהג דגבי גפת איכא למיחש שמא יטמין כולה בתוכה^א אבל זכירות שלנו לא שייך למיחש הכי ועוד יש שעושין חפירה גדולה ועושין בה צנין לצמים סביב מכל זד ומלמטה ומחמין אותה היטב וגורפין אותה ומטמנין בה את הקדרה ולא דמיא למטמין בדבר המוסף הצל ללא אסרו אלא כשטמנין ומדביק סביב הקדרה דומיא דרמ"ב^ב אבל תנור או חפירה שיש אור צין הדפנות לקדריה^ג אין לאסור יותר מהשהיה^ד אף על פי שכל הקדרה בתוך התנור ורבינו ברוך פי' שיש לחלק צין תוספת הצל דגפת לתוספת הצל דכירה שלנו^ה לפי שהכירה אין חומה אלא מממת האש ולעולם מתקדר והולך^ו אבל הגפת מוסף הצל מעצמו אומר רבינו שמואל דמותר לשום תפוחים אלא האש סמוך לתשכה אפי' שלא יוכלו לללות מצע"י^ז דנאכלין טפי כמו שהן חיינ מתבשיל שנתבשל כמאכל צן דרוסאי דשרי ואפי' דפכ"ר^ח (ד' ע"ג): מן אין לולין צמר צלל וצניח אלא כרי שיעלו מצע"י^ט אפי' שפעמים אוכלים צלל חי מ"מ אינו ראוי ללכלל חי כמו תפוחים ורובה הפיג חרפותן ולמתקן צביטלו ואם הטמין תפוחים עם הקדרה אסור להחזיר כריס וכסמות על הקדרה שעממן או להוסף על אותן כריס אפי' דלש אין שם תפוחים מותר להחזיר כדתנן בפירקין (ד' נ"א) כסור ונתגלה מותר לנסותו ולהוסף נמי אמרינן בגמרא (ס"ג) אם צל להוסף מוסף כשיש עם הקדרה תפוחים אסור דלש מחזיר קודם שנתבשלו נמלא מנשכל בשבת ומה שנהגו להסיר הקדרה מעל הכירה ומיחין על הקרקע עד שיגרפו הכירה^י שמה סבירא לן כהך לישנא דריש כירה (לעיל דף נ"ח): דשרי חזקיה משמיה דצ"י הניחו על גבי קרקע אם דעמו

להחזיר: **מאי שנא ממיחה ע"ג מיחה.** קשה לר"י דצברייתא גופה דשרי מיחה ע"ג מיחה בסוף פרקין קתני בהדיא ולא צביצל שיחמו אלא צביצל שיהו משומרין ואומר ר"י דצברייתא לא שמיע ליה ולא מכה צרייתא פריך אלא^א ממעשים בכל יום שנותנין מיחה על גבי מיחה^ב תימה דהכי דמי אי יד סולדת בו היכי הוה צעי למישרי אפי' שמתבשל מי לא ידע דתולדות האור כאור דתנן (לעיל דף נ"ח): **אין נותנין צינה צלל המיחה ואמר אם גלגל חייב חטאת ותנן נמי (דף נ"ח) המיחה שפיניה לא יתן למוכו נוזן ואי להפשי^ג היכי מסיק דאסור והא תניא צ"י כירה (דף מ"ג):** ותנן אדם קיתון של מים כנגד המדורה לא צביצל שיחמו אלא צביצל שתפוג אינתו והיינו^ד הפסד דמנוכה סוגיא דהתם ורבי יהודה נמי קאמר התם אחד מים ואחד שמן יד סולדת בו אסור אין יד סולדת בו מותר ואין לחלק^ה דגבי מדורה יזהר שלא יבשל^ו כיון שהוא אצל האש אצל הכא אפילו אין יד סולדת בו אסור דשמו יבא לטעות ויניח עד שיתבשל דהא גבי מיחה שרינן לתת למוכו מים מרובין כדי להפשיקן ולא גזרינן אטו מים מועטין אפי' שאינו אצל האש ונראה לרש"י דהא דשרינן לתת קיתון של מים כנגד המדורה היינו צרוחין מן המדורה שלעולם לא יוכל לצל לדי צבול^ז אצל צקריב^ח אסור אפי' להפשיך דילמא משתלי ואמי להניחן שם עד שיתבשל ולהכי מסיק הכא דאסור ולא צביצל שיחמו דקתני התם היינו כלומר צמקוס שיכול לצל לדי שיחמו^ט והלשון דמוק קת: **מאי שנא מפרונקא.** פרי"ח דלמר רבא צפרק תולין (לקמן קלוט): האי פרונקא אפגלא דכובא שרי ללא הו אהל ולא חיישינן שמא יסחוט: **הרתם לא קפיד.** פרי"ח דכתבות (דף נ"ח): **ובי מפני שאין לו קופה ש" תבן בו.** וא"ת מאי קבעי הא תנן צמתיתין טומנין בגזי אמר ואין מטלטלין אותן והיינו אפילו טמן דהא קתני צבול כילד עושה מנער את הכיסוי והן נופלות וכי מיימי מצרייתא דמסייע ליה ליימי ממתניתין דלא מלי למדחי ממתניתין כדדחי צרייתא וליכא למימר דמתני' איכא לאוקומי צל הפתק^א כדמוקי לקמן רבינא ע"כ סוגיא דהכא לא סבירא כרבינא מדלא מוקי צרייתא דמיימי צל הפתק ותיבן ר"י דגזי אמר חשיבי טפי ממוכין ואסורים לטלטל יתיר^ב ואפי' דרבא קאמר לקמן דאפילו גזי אמר טמן בהן מטלטלין אין לחוש אי פליגא אצ"י דהכא כיון דלא קיימא לקמן מילמיה דרבא ולמאי דמשני רבינא מילמיה דרבא ומוקי מתניתין צל הפתק ודרבא בשאין של הפתק אומר רש"י דה"י מייירי צמקוס של הפתק ולא פליגא דרבא אלא צ"י ק"ק דמאי משני צמקוס מהו דתימא חזי למוגא עלייהו כיון דמייירי צל הפתק היכי ס"ד דשרי לטלטל משום דחזי למוגא עלייהו:

ה"ק אם לא טמן אין מטלטלין אותן. כ"ה אמוכין קאי ולא אגזי אמר דגזי אמר אפי' טמן אין מטלטלין^א: **הא בהדתי הא בעתיקי.** אומר ר"י שאם נתקן חוטי הסרבל אם הנקב רחב ויכול להכניסם^ב צלל טורח שרי כיון דעתיקי^ב וצבצב שימנס צענין זה שלא יחא לחוש שמא יתקע דצענין שהוא רגילות לתקוע ולקשור נראה דאסורין להחזיר כדאסרינן צריש כל הכלים (דף קכ"ג): החזרת שיהי מצינה ומגדל גזירה שמה יתקע:

1 א מיי פייז מהלכות פרה הלכה 1:

ה ב מיי פייז מהלכות כלים הלכה 1:

ב ג מיי פייז מהלכות כלים הלכה 1:

ד מיי פייז מהלכות פרה הלכה 1:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' מקל שעשאו יד:

מוסף רש"י

מספורת של פרקים. ששני פקיעי ענה מתפרדים (קמ"ו חו). ואיזמל של רהיטי. פליגי על אומיסי מריסי. שומיסי האזמל לתוך בין שני עיסי העשויין לכן ולאחר מלאכתו טעלו ומניעו (ש"ס). ודמיא בשעת מלאכה. האילו ואין לריבין להיסי ממוכין וור לכו שני כלסי ואין חיבור ולפי שמוכרין, מלאכתו טעלו ומניעו (ש"ס). דמיא בשעת מלאכה. ודמיא בשעת מלאכה ממוכין הן, וגווי לומרל על הטומאה, ליהי חיבור ועל הנה ללא ליהי חיבור, ומשום הכי קמי חיבור לטומאה לעולם ואין חיבור להאיל לעולם (ש"ס).

מוסף תוספות

א. לפיחא קא מוכין. רש"י. ב. ושעשאו מיה דמוגפה של חבית קא מוזי, ואיזמל מייחיז לה על הא דמריבוי הביחא בבורטיא. רש"י. ג. אלא רדיא בגוף חביתו מיה שאוטר רב ששת ואפי"ה פריכי עלי מיה דרשביג. דשרי להתיז ראשה בסייף, ואם איחא דרשביג לא איירי אלא במגעו מיה פריקין מינה לרב ששת. מי ה"ק. ט. [ב]פותח בית הצואר. מוס' הא"ש. ה. דבית הצואר זה גיב אינו מן החלוק עצמו אלא מחובר לו כמגופה לחבית. מי ה"ק. ו. א"כ שאינו מגופו של חלוק. מי ה"ק. ז. שהוא הכל כלי אחד. רש"י. שאפי"ה שבות הצואר זה אינו מגוף החלוק. מ"מ מחובר הוא לגמרי עמו. מי ה"ק. ח. לפי שאין המגופה מגופה של חבית עצמה. רש"י. ט. כיון שאינו עשוי להכניס ולהוציא. מי ה"ק. י. ובבירייתא קא מפרש עד שיחולל להתיז, דמינה אף דייקא דאפי"ה שלא בשעת מלאכה חיי חיבור, משה"ה קא מייחיז בייחא ולא מייחיז מתני. רש"י. יא. והא דפריך לעיל מקודום אשיל של כובסיס, מ"ש קא פריך, דקודום אפי"ה דצריך ל" לא הוי חיבור, כ"ש שלל של כובסיס. מוס' הא"ש. יב. איכא למידיק, וליעביד חבור לטומאה ואינו חבור להוי. רש"י. יג. ומדריבנן הוא דגורו דלהוי חיבור אפי"ה שלא בשעת מלאכה לטומאה ולא להאזח, משום היכי. מוס' הא"ש. טו. ואומיל של רהיטי. מוס' הא"ש. יז. פריך שפיר דאי חיבור הוא מדאורייתא לטומאה,

מה:

ובי מה בין זו למגופת חבית. פי' צקונטרס דמניא לקמן צפרק חבית (דף קמו. וש) רש"ג אומר ממיה צסיף ומניחה לפני האורחין ואין נראה לר"י דא"כ מאי משני זה חיבור וזה אינו חיבור התם נמי חיבור הוא דרשביג שרי להתיז אפילו גוף החבית עם המגופה כדמוכח התם דבעו מיינה מרב ששת מנו לנמיכרו חביתה צבורטיא כו' אמר להו לפתחא קא מכוין ואסור ופריך מהא דשרי רשביג להתיז ראשה צסיף ומשני התם ודאי לעין יפה יפה קא מכוין אבל הכא' אי לעין יפה יפה קא מכוין לפתחיה מיפתח והא דאסר לנמיכרו חביתה היינו צגוף החבית לחביתה חבית גופא משמע^[1] ועוד דמגופה שרי דתנן במתני' אין נוקצין מגופה של חבית דברי רבי יהודה וחכמים מתיירין² משמע דשרי רשביג אפי' צגוף החבית דלעין יפה קא מכוין והכי הוה ליה לשנויי בשמעתינן הכא³ לפתחא מכוין התם לעין יפה מכוין ופיר"ת וכי מה בין חבית (גס זה שם) אין נוקצין מגופת חבית דברי ר' יהודה וחכמים מתיירין⁴ ואי"ת [התם] לכ"ע לא מייחייב טחאת כדאמר האי גמרי' דבר תורה כל אינו פתח אבל הכא פתח בית הזואר עשוי הוא להכניס ולהוציא ואם כן מאי קשיא ליה ויש לומר דהכי פריך כיון דמייחייבת טחאת צפומת בית הזוארי משום דעשוי להכניס ולהוציא א"כ נמי גבי מגופה אס עשוי להכניס ולהוציא הוה חיוב טחאת הלכך השתא נמי שיה עשוי אלא להוציא היה לאסור מדרבנן ומשני זה חיבור וזה אינו חיבור שהמגופה אינה מן החבית ואפילו אס היה עשוי נקב צבמגופה להכניס ולהוציא לא היה חייב טחאת⁵ לכך שרו רבנן⁶: **חיבור** עד שיתחיל להתיז. האי חיבור היינו לטומאה ולא להזאה כדתנן במסכת פרה (פ"ב דמסכת פרה וי"ל משום דלא קמי

זה עד שיחמיל להתיז ולא הוה מזי לאוכוחי מינה דשלא צשעת מלאכה נמי חיבור⁷: **אמר רב יהודה** אמר רב **רבי מאיר** היא. אהיא דשלל של כובסיס קאי וכן פירש צקונטרס דצההוא דמקל שמה אפי' רבי שמעון מודה דכיון שפריך הקדווס למקל הוי חיבור⁸: **עבדו רבנן היברא בוי**.⁹ וגבי שלל של כובסין איכא נמי היכרא מה שאינו חיבור והכא גבי כירה לא שייך הך היכרא דלית ביה הזאה¹⁰: **אי חיבור הוא אפי' להזאה נמי בוי**. קשה לר"י דצשלל של כובסין נמי תקשה לן הכי אי חיבור הוא אפילו להזאה נמי אי לאו חיבור הוא לטומאה נמי לא¹¹ וכנא נמי דקאמר דבר תורה צשעת מלאכה חיבור צין לטומאה צין להזאה אמאי לא קאמר דצין צשעת מלאכה צין שלא צשעת מלאכה גזרו צה רבנן טומאה כי היא דשלל של כובסין ותירך ר"י דשלל של כובסין ודאי לא הוי חיבור אלא מדרבנן אפילו צשעת מלאכה שאינס כריסיס זה לזה ולהכי מדמה לה לבית הפך ולבית התבלין שכל אחד חיבור¹² אבל מספורת של פרכיסיס¹³ פשיטא ליה דצשעת מלאכה הוי חיבור דבר תורה כיון שמשמשינ שניה שמשאי א' וצריכיס זה לזה צשעת מלאכה¹⁴ מה שאין כן צשלל של כובסיס שאין שמשיש צגד זה כריך לזה כלל והא דפריך אי לאו חיבור הוא אפילו לטומאה נמי לא לכו דוקא ועיקר קושייתו הוא דאמאי אינו חיבור להזאה¹⁵ ורשביג מפרש דגבי שלל של כובסין אחי ליה שפיר אע"ג דאינו חיבור להזאה משום דלא הוי חיבור מן הסורה גזרו רבנן שיהא חיבור לטומאה כיון שכל צגד טומא צפני עצמו מן הסורה אבל גבי מספורת פריך שפיר אי לאו חיבור הוא מדאורייתא אס כן אמאי גזרו חכמים טומאה כלל דהא כל פרכ צפני עצמו טהור מדאורייתא לרבנן דתנן צבמ' כליס צפיי"ג א' (מ"ב) מספורת שנחלקה לניסי רבי יהודה מוטמא וחכמים מטהריסי אף על גב דאיכא למימר דהתם מייירי כשאינה של פרכיסיס ולפי זה הא דאמר השחור והווג של מספריסי אף על פי שנחלקו מלאכה טהור גמור הוא ואין לריך הזאה כלל מ"מ כשחחריסי ועוסיסי צו מלאכה חוזר לטומאתו ישנה והחמירו חכמים שצשעת מלאכה ישנה שלא תועיל לו הזאה שלא צשעת מלאכה כיון שאינו חיבור דבר תורה וגזרו על הזאה צשעת מלאכה אטו הזאה שלא צשעת מלאכה. רשביג¹⁶: **דבר תורה בשעת מלאכה חיבור**. תימה מאי שנא ממוכני דאמר (לעיל דף מד): צומן שהיא נשמטת דאינו חיבור וצריך לחלק: ועל

במה טומונין פרק רביעי שבת

מה בין זו למגופת חבית. דמניא צפרק חבית צשצברה (לקמן דף קמו.) מניא אדם חבית ומתיז את ראשה צסיף ומניחה לפני האורחים: מגופה אינה מן החבית עצמו ואע"פ שצבוקה צו אינו חשוב חיבור שהרי לניטול עומדת אבל הצגד כשנארג כולו חבור: **שלל של כובסיס**.

דרכס לשלול הצגדים זה עם זה קטיניסי עם הגדוליס כדי שלא יאצדווי: **וגדו שפירו צנלאיס**. והן שמי חמיכות של צגד למר שתפרו צמוט של פשתן דודאי סופו ליקרע ולהפרד זה מזה משום איסור כלאיסי וכן שלל של כובסין סופן להפרד אפי"ה חיבור לטומאה ואס נטמא זה נטמא זה: **עד שיחמיל להסי**. דמעשה מוציא מיד מעשה ומיון שהחמיל להתיז גלי על ידי מעשה דלאו מד צגד הוא: **שלא צשעת מלאכה**. כגון שלל של כובסין שלא הוצרך לשלולו אלא משום שעת כיצוס ואפילו הכי חשיב ליה חיבור אחר כיצוס: **מקל של עזיסי צעלמא**: **שעשאו יד לקודווס**. שלא קצבו למוכו: **חיבור צשעת מלאכה**.

ואע"פ דצנאפי נפשיסי פשוטי כלי עץ לא מקצלי טומאה הכא צית יד הוא ונתיצבו ידות לכל תורת כלי או האוכל צפי העור והרטוב (חולין ק"ח). לזורקו. למקל ומניעע הקורדווס לצדו: **ניחא להו**. שיהו שלולין: **דאי מיטעפי הדר מחוזר להו**. ע"י השלל הזה: **למא שמעסיין**. דלקמיה מאלו מנא להא כו': **כל המחוזר לו**. כגון שלל של כובסין דאמנן לעיל חיבור ונטמא אף זה שלא נגעה צו הטומאה. ואי לאו דחיבור הוא הוי טהור ואע"ג דנגע צנאי דאין כלי מקבל טומאה אלא מאצ הטומאה: **צית הפך וציסי הסצנלון וציסי הנר צצכירה**. כירה זו מיטלטלת היא ומחוזרין לה כלי חרס קטיניסי. צית הפך שמוצינין צמכו שמן להפשיז: **מוטמאין צמגע**. אס נפלה טומאה צאורין או לאויר הכירה ונגעה הטומאה לשולי הכירה נטמאו גם אלו או נגעה טומאה לשולייסי של אלו נטמאת הכירה: **ואין מטמאין**. צטומאת הכירה כלומר

צטומאת האויר שאס נפל סרך צאויר הכירה ולא נגעה הטומאה דצופניה היא טמאה דכלי חרס נטמא צאויר והן טהורין שאין חיבור לה אלא לעיני מגע כדמפרש טעמא לקמיה: **ור' שמעון מטשר**. צמגע את מי שלא נגעה צו הטומאה דכל חד כלי צנאפי נפשיסי הוא. אלמא לצי מאיר חיבור ופליגי עליה: **אפי' צאויר ליעמו**. מחמת כירה אס נטמאת כירה מציורה צלל נגעיסי: **דאורי צהו**. דליהוו חיבור מדרבנן: **עבוד צהו רבנן היכרא**. דלא עבדו להו ככירה ממש ליעטמא צאויר כי היכי דלידעו שחיבור מדצריהס ולא לשרוף על טומאתן תרומה וקדשיסי: **איזמל של ריעיני**. פליגי"ה שממחקיסי צה את התריסיין ונותנין הצרול לתוך דפוס של עץ המתוקן לו ולאחר מלאכתו נוטלו הימנו: **חיבור לטומאה**. נטמא זה טמא זה: **ואין חיבור להואה**. וצריך להוות על שניהסי וגזרו

אינו חיבור ולכך אינו חיבור להזאה כיון דמדאורייתא אינו חיבור¹⁷ פשיטא ליה דצשעת מלאכה הוי חיבור דבר תורה כיון שמשמשינ שניה שמשאי א' וצריכיס זה לזה צשעת מלאכה¹⁸ מה שאין כן צשלל של כובסיס שאין שמשיש צגד זה כריך לזה כלל והא דפריך אי לאו חיבור הוא אפילו לטומאה נמי לא לכו דוקא ועיקר קושייתו הוא דאמאי אינו חיבור לטומאה כיון שכל צגד טומא צפני עצמו מן הסורה אבל גבי מספורת פריך שפיר אי לאו חיבור הוא מדאורייתא אס כן אמאי גזרו חכמים טומאה כלל דהא כל פרכ צפני עצמו טהור מדאורייתא לרבנן דתנן צבמ' כליס צפיי"ג א' (מ"ב) מספורת שנחלקה לניסי רבי יהודה מוטמא וחכמים מטהריסי אף על גב דאיכא למימר דהתם מייירי כשאינה של פרכיסיס ולפי זה הא דאמר השחור והווג של מספריסי אף על פי שנחלקו מלאכה טהור גמור הוא ואין לריך הזאה כלל מ"מ כשחחריסי ועוסיסי צו מלאכה חוזר לטומאתו ישנה והחמירו חכמים שצשעת מלאכה ישנה שלא תועיל לו הזאה שלא צשעת מלאכה כיון שאינו חיבור דבר תורה וגזרו על הזאה צשעת מלאכה אטו הזאה שלא צשעת מלאכה. רשביג¹⁹: **דבר תורה בשעת מלאכה חיבור**. תימה מאי שנא ממוכני דאמר (לעיל דף מד): צומן שהיא נשמטת דאינו חיבור וצריך לחלק: ועל

מסורת הש"ס

א) ונקיטין פ"ב מ"ז ע"ג,
ב) וגי' העיוף בעיקר שלל מן שלל הטבסין והנגד הוא הלא תפירו צנלאיס חיבור לטומאה וי"ל,
ג) גליסי פ"ב מ"ג,
ד) כליס פ"ה מ"ג,
ה) לקמן נח: ושמי צרימות הן חוספתמל דכלסי צימי פ"ג,
ו) וצנילה ג. פירש"י צמט"ה (נלע"ז ע"ג,

גליון הש"ס

גמ' עבדו ביהו רבנן היברא. לעיל דף טו ע"ה דהה דף לז ע"ה: **תוס'** ד"ה אי חיבור ובי' וצריכיס זה לזה בשעת מלאכה. ע"י צילה דף כג ע"ב מוס' ג"ה משום שלמה כללי:

לענין רש"י

בשט"א (במסורה"ש),
הכלבה (תפירה גסה),
פלגיני"א. מקצוטה.

רב נסים גאון

אי בכירה דמו אפילו באויר נמי ליטמו. ויקך דילה משתבח בחרות כמיניס וכל כלי חרש אשר יפיל מוכו אל חוכו, מתוכו הוא מיטמא ואינו מטמא מאחריו כו'. יכול אף הכליס הוי מיטמאן באויר כלי חרש, תלמוד לומר [והאובל] ואובלין מיטמאן באויר כלי חרש ואין מאחריו כו'. יכול אף הכליס הוי מיטמאן באויר כלי חרש, שנינו כלי חרס וכלי נחר טמאתן שהו ומטמאן באויר, ותמצא בפרק יציאת השבת (דף י"ז ע"ב), בפרק יציאת השבת (דף י"ז ע"ב), והמשה והתוסף מליאה מעיניו זה. ובתלמוד בפרק ראשון מן שחיטת חולין (דף כ"ד) שנו במשנה הטהור בכל הכליס טמא בכלי חרס, ובבירייתא גרסינן ת"ר אויר כלי חרס טמא וגבר טהור.

רבינו הגנאל

מפני שהוא מחובר בבדו, אבל מגופת החבית שאינה מן החבית עצמה מותר לפתחה בשבת. רבי ליה ו' ירמיה לר"ז שלל הכובסין כו' עד המקל שישאו יד לקודרו כו'. פירוש הכובסין שלולין ויריעתו זו עם זו כרי שהו וחיין לכביסה ואינה תפירה אלא שילישן (י"ק כ"ב) על המתיס כולן שולל לאחר שבעה. ומשני ליה ו' יודא מקל שעשאו יד לקודרוס כיון שמשליסי שמו טעפו חיזור ויחזורוסי. מאן תנא כל המחובר לו הוי הוא מחוורו אמר רב ר"מ היא, ונתחה ופשוטה היא. ת"ר מספורת של פריקין, פי' שמתפרק זה הוה, וכן באיזמל של הויטני, חיבור לטומאה ואם נטמא אחד נטמא האחר, ואינו חיבור להזאה. פירשה רבא דבר תורה בשעת מלאכה, כלומר בשעת צבונו בתן חיבור הן לטומאה ולהזאה, שלא בשעת מלאכה אינן חיבור, לא לטומאה ולא להזאה,

^[1] גמ' להזאה היא חיבור, ואם אינו חיבור כלל מדאורייתא, אמאי גזרו בו רבנן טומאה כלל. מוס' הא"ש. י"ג. [1]ה"ק, ואפי' תרצה לדחות דלאו חיבור הוא ולהכי לא הוי חבור להזאה, אי"כ אפי' לטומאה נמי לא, דהא כל היכא דאמרת חבור לטומאה אמרי' נמי דהי"ה להזאה. ריעני"ה.

